

Lesmateriaal en informatie bij het concert “Niet meer van deze wereld” van Maurice Vastenouw

Dit concert speelde enkele jaren geleden bij Impresariaat Uit De Kunst, en is dus niet meer te boeken!

Niet meer van deze wereld...

Geachte collega,

Hierbij ontvangt u een pakketje werkbladen om het klassebezoek van Maurice Vastenouw voor te bereiden. Kernidee van dit materiaal is:

Misschien is een musicus voor de klas geen echte docent — maar een klas kan in ieder geval een goede gastheer/vrouw zijn voor een interessante bezoeker!

Daarom dragen wij de verantwoordelijkheid voor het verloop graag (deels) over aan de klas, door de leerlingen de ontvangst van Maurice Vastenouw te laten voorbereiden met interviewvragen. Het *interview* door de leerlingen en de *slagwerkdemonstratie* van Maurice Vastenouw kunnen elkaar dan afwisselen.

Hoofddoel is, dat de leerlingen op *de juiste wijze geopend* naar het concert gaan. Aspecten daarvan zijn:

- De leerlingen hebben kennis gemaakt met Maurice Vastenouw: ze gaan bij het concert a.h.w. op bezoek bij een bekende.
- De leerlingen hebben een beeld van wat ze kunnen verwachten: ze hebben informatie over het concert gelezen en van Maurice iets gehoord over de manier waarop het concert tot stand is gekomen.
- De voorbereiding van de interviewvragen kost ca. 1 lesuur.
- De werkbladen kunt u vooraf kopiëren. Daarbij is het plezierig wanneer alle leerlingen een exemplaar van de beschrijving van het concert krijgen (hand-out 1). Voor de andere werkbladen kunt u desgewenst volstaan met één exemplaar per subgroepje.
- Desgewenst: flappen om de interviewvragen op te schrijven.

Overleg met Maurice Vastenouw

Vooraf vragen wij u aan Maurice op te geven welke slagwerkinstrumenten al op uw school aanwezig zijn. Een aantal van deze instrumenten zal Maurice zeker willen gebruiken voor zijn demonstratie.

Maurice Vastenouw is te bereiken onder telefoonnummer ###.

Voorbereidende les, door u te geven

Inleiding (5 min)

U kunt in uw inleiding het volgende opnemen:

- De leerlingen gaan binnenkort naar een concert. Voorafgaand aan het concert komt slagwerker Maurice Vastenouw een keer in de les op bezoek.
- Het is de bedoeling, dat de klas Maurice Vastenouw ontvangt en zelf interviews met hem houdt. Hij zal de interviews afwisselen met enkele korte demonstraties.
- Vervolgens kunt u de flyer van het concert uitdelen en laten lezen (hand-out 1).

Interviews: waarover? (max. 10 min.)

Op hand-out 2 staat een voorbeeld van een *mindmap* met vier onderwerpen, waar je vragen over kan stellen:

- Het vak (Beroep: slagwerker).
- Loopbaan (Levensloop).
- Het concert (Concert: Niet meer van deze wereld...).
- De instrumenten (Instrumenten en er op spelen).

In de *mindmap* staan enkele gespreksonderwerpen gesuggereerd. Afhankelijk van de grootte van uw klas kunt u voor elk onderwerp één of twee subgroepjes formeren, minimaal 4 leerlingen per subgroepje. De leerlingen kunnen brainstormen over meer onderwerpen.

Interviews: van onderwerp naar vragen (max. 15 min.)

Kennen de leerlingen voorbeelden van verschillende soorten vragen? Of hebben ze ideeën over het opbouwen van een interview? Bijvoorbeeld:

- Welkom heten, je aan elkaar voorstellen, de ondervraagde op zijn gemak stellen, even nadenken over aanspreekvormen (u of jij?).

Op hand-out 3 staan suggesties:

- Beginnen met wat makkelijke vragen: vaak *gesloten* en *feitelijk*.
- Vervolgens overgaan naar meer *open* en *persoonlijke* vragen.

Met deze aandachtspunten in gedachten kunnen de leerlingen de gespreksonderwerpen vertalen in vragen.

U kunt deze eventueel op flappen laten zetten, en bij het bezoek van Maurice ophangen, zodat alle leerlingen de interviews kunnen overzien (en Maurice ook...).

Interviews: oefenen (max.15 min.)

Op de televisie zie je vaak één interviewer. Maar het is handig om die taak met meer mensen te delen. Bijvoorbeeld:

- Er is een *gespreksleider*, die de inleiding doet, en aangeeft wanneer er een nieuw onderwerp aan de beurt is.

- Er is iemand die de aantekeningen met onderwerpen en vragen bewaakt. Deze stelt steeds de eerste vraag daarover.
- Er is iemand die *goed luistert*, klaar zit om *het gesprek op gang te houden* en *dóór te vragen*: “je zei net ... , kun je daar wat meer over vertellen?”
- Eventueel: iemand maakt *aantekeningen*, om later uit te werken voor de schoolkrant, een verslag, enz.

U kunt deze werkwijze met een subgroepje demonstreren. Eén leerling per subgroep speelt de ondervraagde. De anderen kunnen daarna oefenen.

Wanneer vier groepen over vier onderwerpen vragen stellen, is er per onderwerp ca. 5 minuten beschikbaar!

Afsluiting

Op een flap vult u een kort draaiboek in:

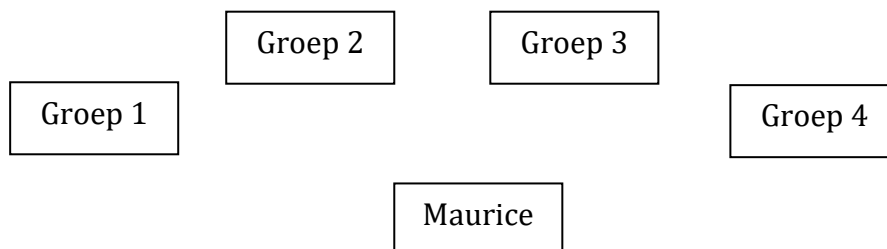
1. Ontvangst, opening door
2. Eerste onderwerp, door
3. Tweede onderwerp, door
4. Derde onderwerp, door
5. Vierde onderwerp, door
6. Afsluiting, afscheid, door

Eventueel maakt u nog aanvullende afspraken, bijvoorbeeld over de inrichting van het lokaal (zie hieronder).

Het klassebezoek zelf

We willen u vragen vooraf de afgesproken instrumenten klaar te zetten in een opstelling, waarbij de leerlingen goed zicht hebben op de speler en de instrumenten. Bijvoorbeeld: een halve cirkel van stoelen zonder tafels voor de leerlingen.

Het is makkelijk, wanneer u de subgroepjes die de vragen stellen per onderwerp bij elkaar zet, als onderdeel van die halve cirkel.

Mede namens Maurice Vastenouw wens ik u en de leerlingen een bijzonder plezierig klassebezoek toe, gevolgd door een zinvol concert!

© Walter Roozendaal, regisseur, Conservatorium van Amsterdam

Niet meer van deze wereld ...

Een slagwerkconcert door Maurice Vastenouw

Sinds zijn eerste geschiedenisles over de Tweede Wereldoorlog was Maurice Vastenouw gegrepen door dat thema. Vragen die hij stelde zijn: 'Hoe heeft zo iets kunnen plaatsvinden? En kunnen wij er nog iets van navoelen?' Speciaal het boek 'Is dit een mens' van Primo Levi inspireerde hem. In dat boek vertelt Primo Levi over de droom, die veel mensen uit concentratiekampen delen:

'In de droom kom je thuis, bij je geliefden, je verwanten. Wat heerlijk is het om weer bij hen te zijn! En wat een onuitsprekelijk genot is het om juist aan hen eindelijk te kunnen vertellen hoe het was — het kamp, al die herinneringen.

Maar dan blijkt niemand te luisteren. In zijn ergste vorm loopt de droom af met het weglopen van de geliefden. Ze negeren jou en het verhaal volkomen.'

Maurice Vastenouw vertelt desondanks het verhaal, in de eerste plaats met zijn muziek, gesteund door het voordragen van korte dagboekfragmenten uit het concentratiekamp. Muziek en verhaal brengen elkaar op een heldere, integer opgebouwde manier tot leven. Daarbij bespeelt Maurice een keur aan slagwerkinstrumenten. Van marimba tot vellen, hout, metaal, met tenslotte een solo, waarbij hij uitsluitend nog zijn eigen lichaam bespeelt.

Het programma in het kort:

- *Midare (T. de Leeuw)*. Een rustig kabbelend motief op de marimba wordt verstoord door een hard, tweede motief, dat zich onontkoombaar met het eerste mengt.
- Een simpele trommel geeft de treinreis naar het concentratiekamp weer.
- *Anvil Chorus (D. Lang)* beeldt op metaal, hout en olievaten de fabrieksmatige dwangarbeid uit.
- *Rebonds (I. Xenakis)* gaat op maar liefst zeven verschillende trommels over de bombardementen aan het eind van de oorlog.
- *Corporel (V. Globokar)* is het slotstuk, na de terugkeer, na de droom: een solo voor een slagwerker met uitsluitend zijn eigen lichaam als instrument.

Slagwerk en idee:
Maurice Vastenouw

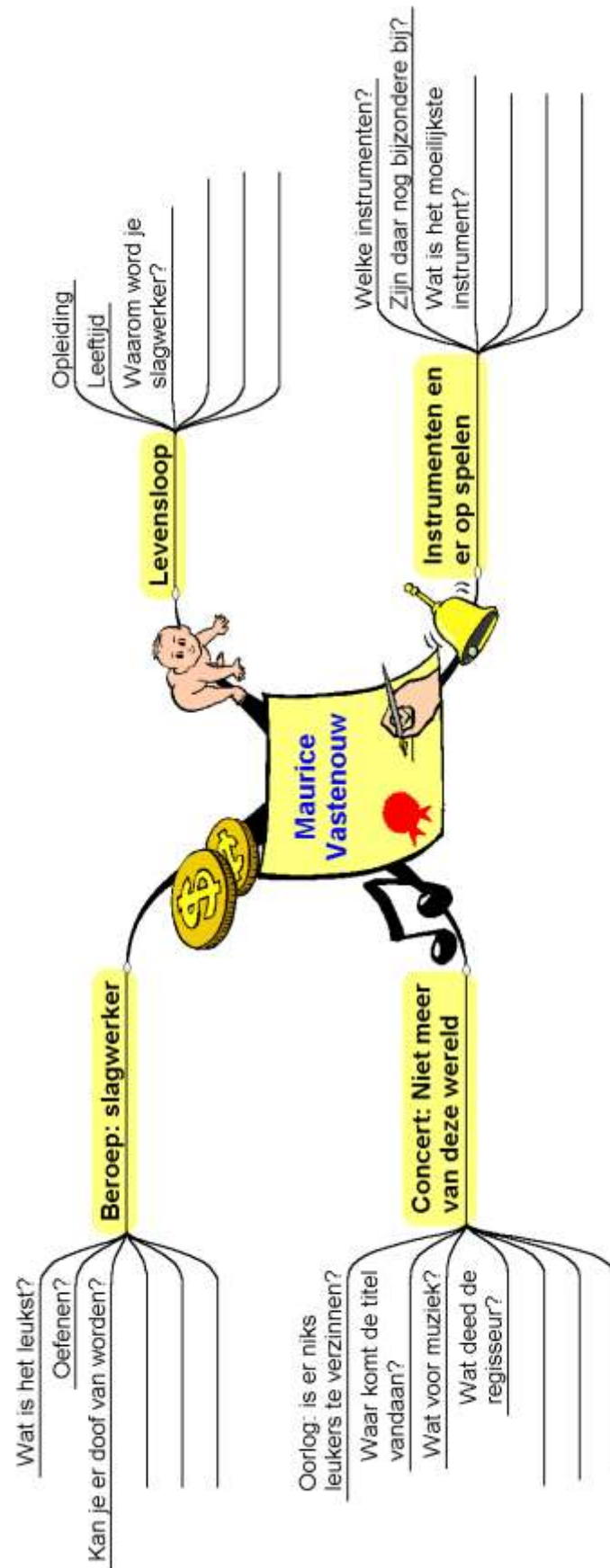
Regie/lesbrief:
Walter Rozenaal
Conservatorium van Amsterdam

Te boeken bij impresariaat Uit de Kunst, Utrecht.

www.iudk.nl

Handout 1

Handout 2

DE KUNST VAN HET INTERVIEWEN

Dit is geen politiek interview, waar je binnen vijf minuten iemand zo op de kast moet hebben met prangende vragen, dat-ie het achterste van zijn tong wel moet laten zien. Maar het is wel leuk als iemand zich zo op zijn gemak voelt, dat hij je méér vertelt dan alleen maar het kortst mogelijke antwoord op je vraag.
Hoe krijg je dat voor elkaar: iemand op zijn gemak op zijn praatstoel krijgen?

VRAGEN IN SOORTEN EN MATEN

Het is handig, als je met wat makkelijke vragen begint. Bijvoorbeeld met een *gesloten* vraag: "Mag ik vragen hoe oud je bent?" Dan krijg je een kort antwoord, waar je spontaan een volgende vraag op kan laten volgen. Bijvoorbeeld: "Dan heeft u dus al veel/nog niet zo veel ervaring met dit soort concerten?"

Bij de eerste vraag verwacht je een *feitelijk* antwoord; bij de tweede vraag stuur je aan op doorvragen naar *persoonlijke gevoelens*. Bijvoorbeeld: "Geeft u graag schoolconcerten? Wat is daar dan zo speciaal aan?"

Die laatste vraag is een *open* vraag, waar veel antwoorden op mogelijk zijn. Maar die ook juist weer kunnen leiden tot *vervolgvragen*.

Het helpt ook, wanneer je als vragensteller zelf ontspannen bent.
Bijvoorbeeld: zit je lekker op je stoel of leun je gespannen voorover?
En het helpt wanneer je iemand het gevoel kan geven dat je echt luistert.
Bijvoorbeeld: door zo af en toe wat te zeggen, te knikken, of iets samen te vatten.

TAKEN VERDELEN

Op de televisie zie je vaak één interviewer. Maar het is handig om die taak met meer mensen te delen. Bijvoorbeeld:

- Er is een *gespreksleider*, die de inleiding doet, en aangeeft wanneer er een nieuw onderwerp aan de beurt is.
- Er is iemand die de aantekeningen met *onderwerpen en vragen bewaakt*. Deze stelt steeds de eerste vraag daarover.
- Er is iemand die *goed luistert*, klaar zit om *het gesprek op gang te houden* en *dóór te vragen*: "u zei net ... , kunt u daar wat meer over vertellen?"
- Eventueel: iemand maakt *aantekeningen*, om later uit te werken voor de schoolkrant, een verslag, enz.

Handout 3